

Машкін Олексій Якович

(1910–1985)

Машкін Олексій Якович народився у с. Старовірівка на Харківщині. Із перших днів війни – на фронті.

Найвища цінність на землі...

Уже багато років зберігається у моїй пам'яті цікава, навіть незвичайна історія, пов'язана з подіями Великої Вітчизняної війни. Її розповів мені батько, Машкін Олексій Якович. На жаль, батька вже немає, тому відновити у подробицях місце, де відбувались ці події, та ім'я, пов'язане з ними, неможливо.

Мого батька, тоді 30-річного чоловіка, забрали на війну з першим призовом, і в 1941 році під Смоленськом він потрапив у полон. Батько багато розповідав про бої під Смоленськом, не міг без сліз дивитись фільми типу «Живі і мертві», розповідав про чотири роки життя у полоні, про чотири втечі, які кожного разу закінчувались невдачею. А лишався живим, можливо, тому, що ловили його далеко від міста втечі і залишали працювати там, де спіймали.

Після чергової невдалої втечі батько опинився у забої. Вірогідно, через численні втечі за ним був установлений пильний нагляд. Особливо донімав батька своїми придирками та знущаннями один з наглядачів. Одного разу, коли в забої вони залишились удвох, батько, в черговий раз доведений до білого каління, киркою прижав наглядача до стіни так, що той зрозумів: зараз його вб'ють! З витаращеними від болю та страху очима німець прохрипів: «Рус! Не вбивай мене! У мене двоє дітей!». У відповідь батько вимовив: «А у мене троє». Щось заворушилось у його душі, на мить згадалися обличчя дітей, і він випустив кирку. Батько добре розумів, що на нього чекає, що покарання не затримається.

Але, як не дивно, він допрацював до кінця зміни, ніхто його не викликав: «Значить, заберуть нагорі», — подумав батько. Проте він повернувся у барак, проспав ніч, якщо це можна було назвати сном.

Через зміну або дві після того випадку батько знову зустрівся з тим наглядачем, який... простягнув йому невеликий згорток із хлібом та картоплею. Ще не раз цей німець приносив батькові їжу. Завдяки цьому батько залишився живим, повернувся після війни додому й не раз згадував цей випадок зі сльозами на очах.

Проїшли роки, вирости ми. його діти, батько дочекався онуків та правнуків.

Мабуть, і в того німецького наглядача вирости діти, з'явилися онуки та правнуки. Як він зараз? На жаль, не лишилось у пам'яті ані імені, ані назви того міста, де це відбулося. Та це вже не так важливо. Головне — це те, що в той роковий час вони, будучи ворогами, раптово зрозуміли, що найвища цінність на Землі — це людське життя.

Віра Олексіївна Репринцева,
донька російського полоненого,
завідуюча відділом рідкісних книг ЦНБ.

НАЙВИЩА ЦІННІСТЬ НА ЗЕМЛІ...

Уже багато років зберігається у моєї пам'яті цікава, навіть незвичайна історія, пов'язана з подіями Великої Вітчизняної війни. Її розповів мені батько, Машкін Олексій Якович. На жаль, батька вже немає, тому відновити у подробицях місце, де відбувались ці події, та ім'я, пов'язане з ними, неможливо.

Мого батька, тоді 30-річного чоловіка, забрали на війну з першим призивом, і в 1941 році під Смоленськом він потрапив у полон. Батько багато розповідав про бої під Смоленськом, не міг без сліз дивитись фільми типу «Живі і мертві», розповідав про чотири роки життя у полоні, про чотири втечі, які кожного разу закінчувались невдачею. А лишався живим, можливо, тому, що ловили його далеко від міста втечі і залишали працювати там, де спіймали.

Після чергової невдалої втечі батько опинився у забої. Вірогідно, через численні втечі за ним був установлений пильний нагляд. Особливо доймав батька

своїми придирадками та знущаннями один з наглядачів. Одного разу, коли в забої вони залишились удвох, батько, в черговий раз доведений до білого каління, улучив момент, киркою прижав його до стіни так, що той зрозумів: зараз його вб'ють! З витаращеними від болю та страху очима німець прохрипів: «Russ! Tode mich nicht! Ich habe zwei Kinder!» (Рус! Не вбивай мене! У мене двоє дітей!). У відповідь батько вимовив: «А у мене трое». Щось заворушилось у його душі, на мить згадались обличчя дітей, і він випустив кирку. Батько добре розумів, що на нього чекає, що покарання не затримається.

Але, як не дивно, він допрацював до кінця зміни, ніхто його не викликав: «Значить, заберуть нагорі», — подумав батько. Проте він повернувся у барак, проспав ніч, якщо це можна було назвати сном. Працюючи наступного дня, він постійно чекав, що...

Через зміну або дві після того

випадку батько знову зустрівся з тим наглядачем, який... простягнув йому невеликий згорток із хлібом та картоплею. Ще не раз цей німець приносив батькові їжу. Завдяки цьому батько залишився живим, повернувся після війни додому й не раз згадував цей випадок зі сльозами на очах.

Прошли роки, вирости ми, його діти, батько дочекався онуків та правнуків.

Мабуть, і в того німецького наглядача вирости діти, з'явилися онуки та правнуки. Як він зараз? На жаль, не лишилось у пам'яті ані імені, ані назви того міста, де це відбулося. Та це вже не так важливо. Головне — це те, що в той роковий час вони, будучи ворогами, раптово зрозуміли, що найвища цінність на Землі — це людське життя.

**Віра Олексіївна
РЕПРИЦЕВА,**
донька російського
полоненого,
завідуюча відділом
рідкісних книг ЦНБ.

Загальноуніверситетська
газета

Universitas mundus scientiarum est!

ХАРКІВСЬКИЙ

УНІВЕРСИТЕТ

Газета
заснована
у 1927 році

№ 13
(3760)

ВІВТОРОК
24 ЖОВТНЯ
2000 р.

Ціна договірна